LIETUVOS NACIONALINĖ FILHARMONIJA

86 koncertų sezonas

Mecenatas

NORFA

Partneriai:

LRT LRT KLASIKA

LIETUVOS rytas Lrytas

VAGA KNYGYNŲ TINKLAS

CAFFEINE

Koncertai tavo telefone

Bilietus platina kakava.lt

www.filharmonija.lt

Orkestro muzikos koncertas

LNSO, tarptautinių konkursų nugalėtojai Javier Comesaña ir Samuel Lee

LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
(meno vadovas ir vyr. dirigentas Modestas Pitrėnas)

Solistas
JAVIER COMESAÑA
(smuikas, Ispanija)

Dirigentas ir solistas
SAMUEL LEE
(altas, Pietų Korėja)

2026 m. lapkričio 14 d., Vilnius,
Filharmonijos Didžioji salė

PROGRAMA

I

MAX BRUCH (1838–1920)
„Romansas“ altui ir orkestrui, op. 85, F-dur (1911)

Solistas ir dirigentas SAMUEL LEE (altas)

OTTORINO RESPIGHI (1879–1936)
„Concerto gregoriano“ smuikui ir orkestrui, P. 135 (1921)
Andante tranquillo – Allegro molto moderato – Calmo, tempo I – Cadenza (attacca)
Andante espressivo e sostenuto
Finale (Alleluja). Allegro energico

Solistas JAVIER COMESAÑA (smuikas)

II

FELIX MENDELSSOHN
Simfonija Nr. 5 („Reformacijos“), op. 107, d-moll (1830–1832)
Andante – Allegro con fuoco
Allegro vivace
Andante
Andante con moto

Atlieka LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS
Dirigentas SAMUEL LEE

Apibūdinamas kaip „protingas ir plačių pažiūrų muzikantas, sugebantis rasti naujus muzikos atlikimo būdus“ („Hannoversche Allgemeine Zeitung“), smuikininkas **JAVIER COMESAÑA** yra Madrido Karalienės Sofijos ir Berlyno Hannso Eislerio aukštųjų muzikos mokyklų absolventas, pelnęs svarbių laimėjimų konkursuose, tarp kurių – I premija šeštajame Jaschos Heifetzo konkurse Vilniuje, Kronbergo akademijos teikiama „Prinz von Hessen-Preis“ premija. Jis taip pat yra tarptautinio Josepho Joachimo smuikininkų konkurso laureatas, o 2024 m. už savo meninę veiklą gavo Ispanijos Yehudi Menuhino fondo garbės medalį.

Kaip kamerinės muzikos atlikėjas, J. Comesaña studijavo pas įžymius pedagogus, tobulino kamerinės muzikos atlikimo įgūdžius Günterio Pichlerio klasėje Madrido tarptautiniame kamerinės muzikos institute; koncertavo daugybėje festivalių bei koncertų salių Ispanijoje ir užsienyje, tarp jų minėtinos Madrido Nacionalinė muzikos salė, Bonos „Beethoven-Haus“, Hamburgo „Laeiszhalle“, Turino „Unione Musicale“, Romos „Istituzione Universitaria dei Concerti“, Neapolio „Associazione Scarlatti“, „Lucca Classica“ festivalis ir kt. 2021 m. už Schuberto fortepijoninio kvinteto A-dur („Die Forelle“) atlikimą su kolegomis pelnė Ispanijos karalienės Sofijos diplomą už išskirtiniausią fortepijoninio ansamblio pasirodymą. Didelis susidomėjimas kamerine muzika paskatino jį tapti „Trio Michelangeli“ nariu, su juo smuikininkas nuolat koncertuoja Italijoje ir Vokietijoje.

Kaip solistas J. Comesaña koncertavo su įvairių šalių orkestrais (Ispanijos, Katalonijos nacionaliniais, Galisijos, Kastilijos ir Leono simfoniniais, Sevilijos, Hanoverio, Poznanės, Milano, Mantujos, Berno, Štutgarto, Lietuvos nacionaliniu ir kt.), diriguojant Pablo Gonzálezui, Vasilijui Petrenko, Alejandro Posadai, Andrew Manze, Álvaro Albiachui, Otto Tauskui, Modestui Barkauskui, Modestui Pitrėnui ir kiti.

J. Comesaña šiuo metu griežia smuiku, kurį pagamino Paryžiaus styginių instrumentų meistras Claude’s Pierray ir kuris datuojamas maždaug 1720-aisiais.

Plačiau: *musiespana.com/javier-comesana*

SAMUEL LEE yra prestižinio Malko jaunųjų dirigentų konkurso Danijoje nugalėtojas (2024), šiuo metu diriguoja žymiausiems orkestrams Europoje, Šiaurės Amerikoje ir Azijoje. 2025–2026 m. sezone jis dirigavo Štutgarto filharmonijos, „Tonkünstler“, Orhuso, Bochumo, Rumunijos nacionaliniam radijo, Turku filharmonijos, Kanzaso, „Teatro Carlo Felice“, Malmės ir kitiems simfoniniams orkestrams. 2024–2025 m. sezoną S. Lee buvo Sinsinačio simfoninio orkestro asocijuotuoju dirigentu. Jis taip pat yra dirigavęs tokiems orkestrams kaip Berlyno „Konzerthausorchester“, Bambergo, Niurnbergo, Hamburgo, Hiustono simfoniniai, Tokijo, Seulo filharmonijos, Korėjos nacionalinis simfoninis orkestras ir kiti. Intensyvi maestro veikla atvėrė jam žymiausias koncertų sales ir festivalius visame pasaulyje.

S. Lee yra aktyvus šiuolaikinės muzikos propaguotojas, dirigavo per daugelio dabarties kompozitorių kūrinių premjeras, buvo „Cabrillo“ šiuolaikinės muzikos festivalio stipendininkas, kur dirbo su šiuolaikinės orkestrinės muzikos srities lyderiais. Jo atsidavimas naujajai muzikai dera su plačiu simfoniniu repertuaru – atlikėjas kuria dialogą tarp klasikinės ir šiuolaikinės muzikos.

S. Lee muzikinio kelio pradžia – griežimas altu. Jis studijavo altą Berlyno Hannso Eislerio aukštojoje muzikos mokykloje, buvo styginių kvarteto „Novus“ altininkas; su šiuo ansambliu koncertavo visame pasaulyje, laimėjo II vietą

61-ajame ARD tarptautiniame kamerinės muzikos konkurse Miunchene ir I vietą Zalcburgo tarptautiniame Mozarto konkurse. Kaip solistas S. Lee pasirodė su tokiais orkestrais kaip Baden Badeno, Bodenzės, Seulo filharmonijų, Miuncheno kamerinis, KBS simfoninis ir Korėjos nacionalinis simfoninis orkestrai. Iki 2022 m. jis dėstė alto specialybę Leipcigo aukštojoje muzikos ir teatro mokykloje.

Plačiau: *www.conductor-samuellee.com/*

Nuo pat gyvavimo pradžios į Lietuvos kultūrinį gyvenimą įsiliejęs ir reikšmingai jį praturtinęs **LIETUVOS NACIONALINIS SIMFONINIS ORKESTRAS** (LNSO) yra vienas svarbiausių ir brandžiausių Lietuvos muzikinių kolektyvų. 1940 m. jį įkūrė Balys Dvarionas, 1964–2015 m. orkestrui dirigavo Juozas Domarkas, nuo 2015-ųjų kolektyvo meno vadovo ir vyriausiojo dirigento pareigas eina Modestas Pitrėnas. Robertas Šervenikas yra antrasis LNSO dirigentas, J. Domarkas – garbės dirigentas, Victorienas Vanoostenas – pagrindinis kviestinis dirigentas.

Jau 85 metus Lietuvos kultūriniame gyvenime aktyviai dalyvaujantis orkestras kasmet surengia apie 50 koncertų Lietuvoje ir užsienyje, lankėsi daugelyje Europos šalių, Japonijoje, Pietų Amerikoje, Pietų Korėjoje ir kitur, grojo garsiose salėse – Vienos „Musikverein“, Kelno, Berlyno filharmonijos ir kitose, pasirodė prestižiniuose muzikos festivaliuose: Šlėzvigo-Holšteino, „Musica Romantica“ Šveicarijoje, „Varšuvos ruduo“, „Prahos pavasaris“ ir kt. Orkestrui dirigavo istorinės asmenybės – J. Aleksa, M. Rostropovičius, K. Pendereckis, Ch. Eschenbachas ir kiti, LNSO koncertavo su M. Caballé, J. Norman, E. Gilelsu, M. Rubackyte, M. Maisky, R. Blechaczu; kartu su muzikos pasaulio žvaigždėmis sopranu V. Miknevičiūte, tenoru J. Tetelmanu ir bosu-baritonu seru B. Terfelu dalyvavo koncertiniame G. Puccini „Toskos“ atlikime, su lenkų smuiko virtuozu J. Wawrowskiu įrašė G. Bacewicz Koncertą smuikui ir orkestrui Nr. 7, dirigavo M. Pitrėnas.

Tarptautinės sėkmės sulaukė įrašų kompanijos „Accentus Music“ išleistas mūsų šaliai istorinis CD albumas – A. Ponchielli opera „I Lituani“ („Lietuviai“, dirigentas M. Pitrėnas). 2025-aisiais, Čiurlionio metais, prestižinės vokiečių įrašų kompanijos „Deutsche Grammophon“ išleista vinilinė plokštelė „Back to Nature“ tapo svarbiausių Vokietijos klasikinės muzikos apdovanojimų „Opus Klassik“ nugalėtoja. 2026-uosius LNSO pradėjo itin reikšmingomis gastrolėmis Varšuvos nacionalinėje filharmonijoje, kur, palydint Čiurlionio metus, skambėjo V. Bacevičiaus Simfonija Nr. 6 „Kosminė“ ir G. Bacewicz Koncertas smuikui ir orkestrui Nr. 7 (solistas J. Wawrowskis).

Lietuviškos muzikos ambasadorius greta žymiausios klasikos aktyviai puoselėja lietuvišką repertuarą: nuolat dalyvauja tarptautiniame aktualiosios muzikos festivalyje „Gaida“, atlieka naujus lietuvių kompozitorių kūrinius, dalyvauja įrašuose, lietuvišką muziką pristato tiesioginėse „Euroradijo“ transliacijose.

Instrumentinių romansų ištakos glūdi vokalinėse baladėse, kuriose pasakojamos sentimentalios istorijos, o šis žanras didelio populiarumo sulaukė XIX amžiaus pradžioje, smuiko ir violončelės repertuare. Ludwigas van Beethovenas parašė du „Romansus“ smuikui ir orkestrui, kurie, kaip teigia „Grove Music Online“, yra „lyriškumo ir virtuoziškumo pusiausvyros pavyzdžiai, kuriuos galima rasti ir vėlesnių autorių kūryboje“.

Tikru romantiškojo repertuaro altui perlu vadinamas vokiečių kompozitoriaus **Maxo Brucho „Romansas“** buvo sukurtas kaip dalis 1909–1911 m. rašytų kūrinių rinkinio, skirto konkretiems atlikėjams, su kuriais Bruchas palaikė artimą draugystę. „Romansas“ dedikuotas iškiliam prancūzų altininkui Maurice'ui Vieux, atlikusiam kūrinį viešai pirmą kartą. Altas dažnai prilyginamas žmogaus balsui, tad kūrinys primena emocingą pasakojimą, novelę, romaną, pasižymi, kaip ir visa Brucho kūryba, dainingomis ir turtingomis melodijomis, liaudies dainų koloritu. Tad „Romansas“ iki šių dienų skamba koncertų salėse ir jaudina savo grožiu.

Ottorino Respighi laikomas kitu garsiausiu po operos meistro Giacomo Puccini XX a. pradžios Italijos kompozitoriumi. Jis buvo taip pat ir altininkas, pianistas, muzikologas, pedagogas. Atsidavęs tyrinėjo XVI–XVIII a. italų muziką, išleido Claudio Monteverdi, Benedetto Marcello, Antonio Vivaldi kūrybos leidinius. Dėl jo gilinimosi į senuosius šaltinius (kurie atsispindėjo daugelyje jo kūrinių) kompozitorius imtas laikyti tipišku neoklasicizmo atstovu, nors jis labiau derino ikiklasikines muzikos formas (pavyzdžiui, šokių siuitas) su XIX a. romantine kalba.

O. Respighi rūpėjo rasti naują požiūrį į italų muziką už operos žanro ribų, nes opera ir toliau dominavo Italijos muzikiniame gyvenime. Kompozitorius šios problemos sprendimą rado senosios muzikos ir grigališkojo giedojimo

tradicijose – tai galima išgirsti jo kūrinyje „Antiche danze ed arie per liuto“ („Senovės šokiai ir arijos liutnai“) bei orkestrinėse Johanno Sebastiano Bacho vargonų kūrinių aranžuotėse. O. Respighi susižavėjimas grigališkuoju choralu ypač jaučiamas jo smuiko koncerte **„Concerto gregoriano“**. Kompozitoriaus žmona Elsa (pati būdama dainininkė ir kompozitorė) savo parašytoje O. Respighi biografinėje knygoje prisiminė, kaip šis kūrinys atsirado: „Grigališkasis giedojimas tapo tikra priklausomybe, ir nebuvo nė dienos, kad jis neprašytų manęs pagiedoti vieną ar kitą ištrauką iš „Romos Gradualo“.“

Trijų dalių smuiko koncertas pasižymi religine nuotaika. Manoma, jog solistas čia atlieka tarsi bažnyčios kantoriaus vaidmenį, o orkestras – tikinčiųjų choro. Pirmos dalies pradžia perteikia susikaupimą, plėtojamas melodingas, emocionalus smuiko pasakojimas, pamažu pereinantis į kur kas audringesnį muzikinį vyksmą. Pabaigos kadencija be pertraukos sujungia su antra dalimi, kurioje labiausiai jaučiamos grigališkojo choralo intonacijos ir mąsli nuotaika. Finalą autorius pavadino „Aleliuja“ – čia džiaugsminga Viešpaties garbinimo nuotaika perteikiama ir solisto, ir pučiamųjų, ir viso orkestro skambesiu. Kūrinyje iš esmės vengiama įprastam instrumentiniam koncertui būdingo virtuoziškumo, kas šiam opusui suteikia unikalumo.

Iškiliam vokiečių romantikui **Felixui Mendelssohnui** buvo tik 20 metų, kai jis pradėjo kurti savo **„Reformacijos simfoniją“**, ruošdamasis Augsburgo išpažinimo 300-osioms metinėms – svarbiam įvykiui protestantų teologijos ir liuteronų bažnyčios susiformavimo istorijoje. Pats būdamas uolus protestantas ir atsidavęs Johanno Sebastiano Bacho gerbėjas (neseniai atgaivinęs Berlyne jo „Šv. Mato pasijas“), Mendelssohnas troško sukurti simfoniją, simbolizuojančią Reformaciją, tačiau tai išreikšti ne, kaip būtų galima tikėtis, didingu choraliniu opusu su liturginiu tekstu, o keturių dalių simfonija be žodžių.

Pirma dalis prasideda neskubria įžanga, variniais pučiamaisiais tarsi skelbiančia naujas idėjas. Styginiuose cituojama „Dresdeno Amen“ – paprasta kylanti melodija, kurią kompozitorius galbūt laikė protestantų bažnyčios simboliu, nors ji buvo giedama Dresdeno katalikų karališkojoje koplyčioje. Po subtilaus „Dresdeno Amen“ pamažu įsišėlsta sodrių tembrų *Allegro*, pasiekiantis gaivališką bethovenišką audringumą, o galiausiai pertraukiamas pauze, po kurios styginiai vėl tyliai „užgieda“ „Dresdeno Amen“, kad po audros atkurtų darną.

Antra dalis yra skercinio pobūdžio ir gali priminti grakštų Haydno ar ankstyvojo Beethoveno braižą, nors savo elegantišku melodingumu labiausiai artima pačiam Mendelssohno stiliui. Glausta trečia, lėtoji, dalis – tarsi melodinga vokalinė arija, patikėta „išdainuoti“ pirmiesiems smuikams.

Finalas pradedamas Liuterio choralu „Ein feste Burg ist unser Gott“ – iš pradžių jo melodiją atlieka fleita, vėliau po truputį prisijungia kiti pučiamieji ir žemi styginiai. Toliau choralo fragmentai plėtojami ir varijuojami, kol perauga į energingą, šventišką kulminaciją, reiškiančią Reformacijos triumfą.

Redaktorė *Laimutė Ligeikaitė*,
kalbos redaktorė *Rita Markulienė*

Informuojame, kad organizatorius filmuoja ir fotografuoja renginį archyvavimo ir transliavimo tikslu.

Kviečiame į kitą koncertą
Filharmonijos Didžiojoje salėje!

Lapkričio 25 d., trečiadienį, 19 val.
„Pasaulinė Giovanni Paolo Colonnos šedevro premjera šiais laikais“
Senosios muzikos ansamblis CANTO FIORITO
(meno vadovas Rodrigo Calveyra)
KLAIPĖDOS KAMERINIS ORKESTRAS
(meno vadovas Mindaugas Bačkus)
Solistai: IEVA GAIDAMAVIČIŪTĖ, MONTA MARTINSONĖ, VIKTORIJA STANELĖ-BAKAN (sopranai), RENATA DUBINSKAITĖ, NORA PETROČENKO, SAULĖ ŠERYTĖ (altai), VYGANDAS BEMOVAS, IGNAS ŠČESNULEVIČIUS, POVILAS VANŽODIS (tenorai), GABRIELIUS GAIDAMAVIČIUS, ARŪNAS MALIUKAS, NERIJUS MASEVIČIUS (bosai), MINDAUGAS BAČKUS (violončelė), FILIP HRUBÝ (vargonai)
Dirigentas RODRIGO CALVEYRA
Programa:
GIOVANNI PAOLO COLONNA – „Missa a più cori con più cori di stromenti“ („Mišios keliems chorams ir kelioms instrumentų grupėms“); „Sacre Lamentationi della Settimana Santa a voce sola“ („Didžiosios savaitės lamentacijos balsui solo“), op. 9

Skaitmeninė Filharmonija –
daugiau kaip 170 aukščiausios kokybės koncertų
visur ir visada:

nationalphilharmonic.tv